

"HAZÁNK
RENDELÉTLÉNŰ
LEGY HIVE, OH MAGYARI!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CIME: HEGEDŰS SANDOR UCCA 18. IV. 2.

"CSÓNKAMAGYARORSZÁG
NEM ORSZÁG, EGESZ
MAGYARORSZÁG
MENNYSZÁG!"

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

BACS-BODROG MEGYE

Bátmonostor községben egy megvadult bika előbb megtaposta Vargit András 39 éves gazdasági munkást, majd Kovács Mátyas 25 éves gazdálkodót támadta meg. A bika a szerencsétlen fiatalembert szarvaira kapta és a levegőbe hajította. Amikor a földre esett, rárontott és össze-vissza dőltötte, amíg az arra haladó emberek kocslócskával el nem zavarták. Kovács súlyos sérüléseibe a helyszínen behalt. Vargit csak könnyebb sérüléseket szenvedett.

Zentán meghalt Spadifer asszony, Milena volt montenegrói királyné közel rokona. Spadifer asszony 119 éves volt és 139 leszármazottja él.

BÉKÉS MEGYE

Szeghalmon speciális cserkészinternátust létesítenek a Berettyó partján, mely nemcsak az Óhazában, de külföldön is egyedülálló. A realgimnáziumi tanulmányok mellett a korszerű sportbelli és jellemi nevelést a cserkészintézeteknek megfelelően viszik keresztül.

CSONGRÁD MEGYE

A szegedi Fehér-tónál tervezett rizstermelés előkészítő munkáját megkezdték. Már három artelez kutat furattak, amely perccenként 900 gallon vizet ad. A rizstermelésre szánt talajt először felszántják, aztán feleeresztik vízzel és abba vetik el a rizst. Ha a termelés sikerül, akkor egyszerre eltűnnek a Fehér-tó kopár területe. — Elkészült már a szegedi halastó első száz holdas medencéje is.

HAJDU MEGYE

A hajdusoboszlói "csodaforrás" természetes hévízfürdőjét az elmúlt évben közel 70,000 vendég látogatta meg nemcsak a környékről, hanem az ország minden részéből és külföldről is. A víz rendkívül nagy jód-, bróm-, konyhasótartalmú s így belgyógyászati, nőgyógyászati, izületi bántalmak, izomreumák, csontbántalmak, csúszos és kövénysavas bántalmaknál minden eddig ismert gyógyvizet felülmul.

HEVES MEGYE

Gyöngyös város határában az egyik kőbányában Kulich László követ feltett és a feje fölött levő köréget, amely nem volt kellően ártalmas, meglazult és reázuhan a munkásra, aki behalt súlyos sérüléseibe.

PEST-PILIS-SOLT KISKUN MEGYE

A közelmult vasárnap délután hirtelen olyan erős szélvihar kezdett tombolni a Duna felett, hogy a csónakosok százal jutottak egyszerre a legnagyobb veszedelmebe. Voltak olyan helyek a Dunán, ahol a nagyrejű szél miatt egyszerre 8-10 csónak borult fel és csónakokban ülő emberek felfordult lakjuk szélébe és egymásba kapaszkodva, kiáltozva vergődtek a part felé. A dunai rendőrök egy percig sem pihenhetek, motorcsónakjaikon állandóan utban voltak a szerencsétlenek felé és nagyon sok embert sikerült kimenteniük. Így is három halálos áldozata van a vihar: Gerse Lajos 24 éves kereskedő, Rohr Dező 18 éves szügyártó és egy ismeretlen fiatalember a Dunába fulladtak.

SZABOLCS MEGYE

Az alsódnadi járásban levő 8000 hold káptalani birtokot parcellázzák és ezzel virágzó új magyar község alakulását teszik lehetővé. Mezőkövesd, Borsodszemere, Erdőtelek, Heves, Besenyőtelek, Tamló, Tárna, Boconád és Egyek községeinek népéből Kiskövesd néven új község alakulását tervezik 300-400 családi házzal és 20-25-30 holdas gazdaságokkal. A föld-árát holdanként 400-500 pengő körül állapították meg, a telepek a vételár felét fizetik ki, a másik felére pedig 30-35 éves törlesztéses kölcsönt kapnak.

TOLNA MEGYE

Tolna vármegye a páfai és a borjádi Sió-hidak, valamint a koppanyásztató-kányai uton létesítendő hidak megépítését határozta el és ezekkel a munkálatokkal jelentékeny kereseti alkalmat teremt a lakosságnak.

ZALA MEGYE

Sándor Gyula bérkocsis orvost vitt ki a sümegi szőlő-hegbe és míg a doktor megvizsgálta a beteget lovalal egy méhes mellett állott meg. Az egyik lovat egy méh megcsipte, mire a megvadult lovak szétrúgták a méhkast. A kasból kirajzó méhek elárastották a két lovat és csipésükkel mindkettőt megölték.

A megye egyes községeiben mintegy kétszáz-kétszázötven mezőgazdasági munkást válogattak össze németországi cukorrépa-munkára.

A zalaegerszegi állomás fűtőházában kigyulladt egy motorocska. Mire a tűzoltók megérkeztek, a kocsi hatalmas máglyaként égett. Kálmán Lajos vasúti fűtő mit sem törődve a veszedelemmel, odarohant és a lángok közé nyulva, elzárta a benzín csapot s ezzel megakadályozta a robbanást. Eközben egész karja összeégett.

A PESTI VÉDŐIRODA — A MEGCSAPPANT KIVÁNDORLÁS RÓL

Minden megváltozik, nem csoda tehát, ha ma a kivándorló is más, mint azelőtt volt. Az öreg-kanadások sokat panaszkodnak arról, hogy az ő idejükben még mennyire más volt, a régi emberek többet bírtak, nagyobb nélkülözéseken mentek keresztül és mégis hamarabb tudták megtalálni lelki egyensúlyukat. Akkoriban igazán a leggyőtrőbb nyomorúság kergette ki az idegen világba az embereket. Összefogtak három-négyen, közösen vállaltak egymásért jótállást. A pénzembernek az volt a számítása, hogy három közül talán egynek sikerül majd megtalálni a boldogságot és az anyagi függetlenséget, ebben az esetben fizet a másik kettőért is, akik bizony nem egyszer elestek az életben való küzdelemben.

Ma a szegényember nem tud kivándorolni. Nem beszélve arról, hogy a legtöbb bevándorló állam elzárkózik, de már csak azért sem mehetnek, mert a kiutazás költségei a nyomorgó emberek számára olyan fantasztikusnak nagyok, hogy azokat előteremtési semlegesítés sem tudja. A ma kivándorlója rendszerint pénzzel indul utnak. A kissé jobb módú földműves gyermeke megy ki, az öreg még bent ül a birtokban, melyet sokszor megmondhatlanul hagyott az örökös, úgy vélekedvén, hogy a fiatalnak nincs érvényesülési lehetősége már a vén Európában. A háború igen elfárasztotta a fiatalokat. Nagyon sok közülük nem tud azzal a töretlen erővel dolgozni, mint a régi fiatalok. Természetesen most is vannak kivételek, de a nagy idők eseményei nem mulhattak el minden hatás nélkül az emberek fölött, legfeljebb az történik meg, hogy nem ismerjük magunkat előleg és így nem tudjuk kellő időben megítélni a helyzetet.

A kivándorlókat és visszavándorlókat védő irodában érdeklődünk, hogy a kanadai bevándorlási hivatal újabb intézkedéseinek milyen hatása van a magyar viszonyokra? Az iroda új vezetőjét kapott, egészen újnak ugyan nem lehet mondani, mert újra dolgozik az irodában "Piekler-bácsi", aki valójában alapítója volt a kivándorlókat és visszavándorlókat védő irodának. Az intézmény vezetője Czobor volt Vas vármegyei főispán, aki igazán nagy szeretettel és lelkesedéssel igyekszik a kivándorlók helyzetén segíteni. A magyar hatóságok tisztában vannak azzal, hogy legalább két esztendő fog eltelni addig, amíg Kanada újra megnyitja kaput a magyar bevándorlók előtt. Ameddig ez nem történik meg, addig ugyis ott van a kivándorlás Kanadába, csak nagyon kevés magyar ember tud majd kijutni.

1931 első negyedében mindössze 129-en utaztak ki Kanadába. Ebből földműves volt 13, iparos 5. A többi nő. Mint feljegyezték az utazott ki 61, házimunkás pedig 5. Április hónap statisztikája a következőképpen alakult: Abaujból kimentek 4-en, Baranyából 8-an, Borsódból 6. Hevesből 2, Szabolcsból 12, Ungocsa, Szatmár és Beregből 5, Tolnából 1 ember, Zemplénből 3, Veszprémből 12. Ezekből a számadatokból látható, hogy a rekordot Veszprém és Szabolcs tartja, mindkét megye mindig erősen nagy kivándorló megye volt, elmaradt Borsód, főleg pedig Tolna, ahonnan pedig azelőtt rengetegen vándoroltak ki.

Ezzel szemben egy negyed év alatt mindössze 68 kanadai magyar tért vissza azzal a szándékkal, hogy Itthon maradjon. Meg kell emlékeznünk arról is, hogy az amerikai Egyesült Államok hatóságai most már sokkal erősebben ellenőrzik a határokat és kutatnak azok után, akik Kanadából átszöktek a határon. Ezeket deportálják, ilyen deportált többé sohasem térhet vissza az újvilág földjére.

Ha a két adatot összehasonlítjuk, még mindig az utolsó negyedében 61-el szaporodott a kanadai magyarok száma, de mi ez ahoz képest, ami évek hosszú során át lejátszódtott? Az elmúlt években ilyenkor már százokról, illetve ezrekről beszélünk, most pedig átlagban egy hónapban 40 emberrel több nem utazik ki Kanadába.

A magyar lapok foglalkoztak azzal a hírről, hogy a kanadai hatóságok kivételes esetekben megengedik a menyasszonyok beutazását Kanadába. Csak abban az esetben történhetik ez meg, ha a férj-jelölt önálló ember, vagy farmer. Mások eltarására utalt munkásembernek nem adnak engedélyt arra, hogy jövedőből feleségét kihozza. Mindenesetre van egy lehetőség és a nők képzelőereje mindig nagyobb volt, mint a férfiaké. Rengeteg lány és asszony ábrándozik arról, hogy Kanadában fogja megtalálni életét párját és boldogságát. Különösen azokban a falvakban szövegetnek szines álmokat, ahonnan az utóbbi időben vándoroltak ki sokan. Egyes falukból már érdeklődnek a kivándorlókat védő irodánál, sőt a hajóstársaságoknál is. A menyasszony-jelöltek pontos felvilágosítást kérnek a kinti viszonyokról. Egész bizonyos, hogy a sok levelezgetésnek és érdeklődésnek meg is lesz a következménye és a statisztika ki fog bővülni: nemcsak a feleségeknek lesz külön rubrikája, hanem a menyasszonyoknak is.

PAIZS ÖDÖN

LEÉGETT EGY FATELEP

Szemelvények a kivándorlók sors-könyvéből

Nem céltalan időpazarlás a kivándorlók életével, apró ügyes-bajos dolgaival foglalkoznunk, mert ezekből sokat tanulhatunk mások is. Néhány esetet a sok közül sikerült most feljegyeznünk.

Kakuk Jánosné hosszú ideig élt boldog házasságban az urával, aki a Miskolc melletti diósgyőri vasgyárban dolgozott. A szegény ember fiatalon elhunyt az özvegye mindössze 20 pengő nyugdíjat kapott. Ebből pedig nem tudott megélni és azért kivándorolt Kanadába. 1927-ben kötött ki a másik parton és 46 hónapig volt Észak országában. Ugyátszik becsületes munkásságának meg volt az eredménye, össze tudott valami kis pénzt gyűjteni, a honvágy kihozta, hazatért és újra elhelyezkedett régi életében. Ekkor jutott eszébe, hogy tulajdonképpen nyugdíj is jár neki. Írt a kivándorlókat és visszavándorlókat védő irodának, és megkérte az iroda vezetőit, hogy lépjenek közbe. Valóban sikerült is valami kis eredményt értesíteni, ezerszint 25 pengő és 14 fillér havi nyugdíjat állapítottak meg számára.

Az asszony kérte, hogy visszamenőleg is fizessék ki a nyugdíjat számára, de a törvény erre nem nyújt módot. Meg is kapta a hivatalos elutasító levelet, de a kivándorlókat védő iroda ebbe nem nyugszik bele. Ha joga nincs is az asszonynak ennek az összegnek felvételére, mert engedély nélkül távozott az országból és így a törvény értelmében nyugdíjáról önként lemondott, mégis megmáltanyosság a számára. A szegény asszonynak sok pénz volna, ha egyszerre 46 hónapra visszamenőleg kapná meg a 25 pengőket. Most azt kérvényezik, hogy kegy-képen adják meg visszamenőleg is a nyugdíjat a máris remény van arra, hogy ezt a kívánságot teljesíteni fogják.

A tanulság mindenesetre az, hogyha valakinek nyugdíjjele van, mielőtt elhagyná az országot, rendezze ezt a kérdést, mert mindig kerülhet olyan helyzetbe, amikor az a néhány fillér is szókat jelent számára.

Most indul utnak Kanada felé egy tizenhat esztendő magyar fia, Marovszky Mihály. Édesapja vitette ki, aki a Quebec tartománybeli Melochville-ben dolgozik és időközönként bejár Montrealba. A fia nagy izgalommal várja azt a pillanatot, amikor apját megőlelheti. Nyolc éve nem látta, egészen kisgyerek volt akkor, amikor apja elindult. Nem egyedül van ott, hanem a derek magyar munkásember feleségét és három gyermekét hagyta Magyarországon. Havonta 50, sőt 100 dollárt is küldött: a kis család nagyon szépen éledgett, de természetesen nagyon vágyakoztak a családfenntartó után. Az apa most jutott abba a helyzetbe, hogy gyermekét kivitethette, a 16 éves fiú odakünn is dolgozhat és megkeresheti a maga kenyerét. Majd ketten együtt fognak annyit szerezni, hogy kiküldhessék Kanadába az egész családot és boldogan élhetnek egymás mellett.

szerűsített, nem tudták kézbesíteni, mert a völegény meghalt. Az apa után tehát a jövődöbéli férjét is utólérté a sors keze. Az árván maradt menyasszony-késébeesésében semmit sem tud csinálni, Mexikóban nem ismert senkit, viszont legalább tudni szeretne volna völegénye halálának körülményeit. Most folyik a kérdésnek tisztázása és a gyászborult fiatal leány izgatottan várja az idegen földről érkező híreket.

—28—n.

MEGHALT A LEGRÉCIBB PESTI SZALLODÁS

Meghalt Glück Frigyes, akitnek neve igazán fogalom volt a fővárosban. Budapestnek vele népszerűbb alakja szállt vele a sírba. Évekig élt Amerikában is. Amikor hazatért, igazán világlátóvá emelte a Pannónia szállodát. Ő építette az Erzsébet kiltatót, a guggenhegyi Árpád pihenőt. Nem volt olyan mozgalom, amely Budapest szépitését szolgálta volna, hogy abból ő ne vette volna ki a maga oroszánrészt. Gyönyörű műgyűjteménye volt, amelyből gazdagon ajándékozott az összes muzeumnak. A több mint hetven éves korában álmódzott arról, hogy a Vigadó tér előtti részt újépíti és olyan látványosságot csinál, amely vetekszik a velencei Szent Márk térirel s eközben ragadja el a halál.

MEGVERTÉK A MAGYAR HATÁRT ATLEPŐ SZERB CSENDŐRJÁRÓRT

A Magyar Távirati Iroda jelenté: A Jugoszláviai csendőrség futafutású őrsének szolgálatban álló járőre az országhatárt Felstótenke alatt a 121. és 122. határjelzés között átlépte. A járőr Lendvadeses község lakosságát lelővéssel fenyegette meg. A lakosság erre a járőrt megverte és a csendőrköz szerelvényét elvette. A szerelvényt kétszáz méterre a járőr könyörgésére visszavetette és a csendőrköz elengedte, akik futva menekültek vissza a megszállott lészolj azzonnal. A távirat vizs-

NEW YORKBÓL EURÓPÁBA
5 NAP A TENGEREEN CHERBOURGAN AT
6 NAP BREMAN AT
a világ két leggyorsabb hajóján:

BREMEN ÉS EUROPA
HÉT NAPON BELÜL MAGYARORSZÁGBA ÉR
Vagy utazzák a népszerű
COLUMBUS
expresszajón. — Ugyancsak rendez heti járatok
a híres Lloyd kabin-hajókkal
Felvilágosításért forduljon a helyi
ügynökhöz vagy
NORTH GERMAN LLOYD
854 Main Street WINNIPEG, MAN.

MOLNAR GYULA
MAGYAR BILJARD TERME, SZALLODÁJA ÉS BILJARD TERME
700 Main St. Telefon 25 187 WINNIPEG, Man.

MAGYAR
BILLIARD-HALL
MONTREALBAN
1003 St. Lawrence Blvd.
SZÍVES PARTFOGÁST KÉR
VARGA JÁNOS